

Sygn. akt I C 1166/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Wiercińska – Bałaga

Protokolant Renata Bleichert

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r.

w Z.

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko M. M.

o zapłatę

I. oddala powództwo

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1166/12

## UZASADNIENIE

Powód E. M. domagał się zasądzenia od pozwanej M. M. kwoty 2603,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód E. M. przytoczył, iż wyrokiem z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie sygn. akt I C 111/11 Sąd Okręgowy w Poznaniu rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron zawarte w Urzędzie Stanu Cywilnego w W. w dniu 12 sierpnia 2006 r., który to wyrok uprawomocnił się w dniu 23 marca 2012 r. Powód jeszcze przed zawarciem małżeństwa w dniu 28 maja 2006 r. zawarł umowę kredytu hipotecznego w związku z zakupem lokalu mieszkalnego w trakcie budowy. Po zawarciu związku małżeńskiego pozwana w dniu 24 kwietnia 2007 r. przystąpiła do długu powoda wynikającego z w/w umowy kredytowej, a następnie strony jako małżonkowie nabyły ze środków pochodzących z majątku wspólnego lokal mieszkalny położony w Komornikach przy ul. (...). Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego powód samodzielnie regulował zobowiązania wynikające z tej umowy kredytowej, podatek od nieruchomości, opłaty na rzecz zarządcy nieruchomości, dokonując płatności ze wspólnego rachunku bankowego stron założonego na potrzeby obsługi kredytu hipotecznego, a który to rachunek był wyłącznie zasilany przez powoda. Pozwana nie partycypowała w ponoszeniu związanych z tym kosztów obciążających ją jako współwłaściciela nieruchomości i współdłużnika. W okresie od kwietnia do dnia wniesienia pozwu powód samodzielnie spłacił wspólne zadłużenie stron w kwocie 5207,04 zł obejmujące: 4406,78 zł z tytułu spłaty rat kredytu, ubezpieczenia kredytu i ubezpieczenia na życie stanowiącego zabezpieczenie kredytu; 90 zł tytułem opłat za prowadzenie wspólnego rachunku bankowego, 73 zł z tytułu podatku od nieruchomości za 2012 r., 637,26 zł tytułem zaliczek na utrzymanie części wspólnych i koszty zarządu nieruchomością. Tym samym jego zdaniem przysługuje mu roszczenie regresowe wobec

pozwanej o zapłatę połowy tych należności w kwocie 2603,52 zł. Przy czym pismem z dnia 14 sierpnia 2012 r. wezwał pozwaną do zapłaty tej kwoty, ale bezskutecznie.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 września 2012 r. w sprawie sygn. akt I NC 935/12 Sąd Rejonowy w Zgorzlecu nakazał pozwanej M. M. aby zapłaciła powodowi E. M. kwotę 2603,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 września 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 650 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Od powyższego nakazu zapłaty wniosła sprzeciw z zachowaniem ustawowego terminu pozwana M. M. (k 71-72), zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

Pozwana zarzuciła, iż występując z niniejszym powództwem w istocie powód domaga się zaspokojenia roszczenia dotyczącego podziału majątku wspólnego, które wraz z całym podziałem majątku winno być rozpoznane w innym postępowaniu nieprocesowym o podział majątku wspólnego stron.

Powód w piśmie procesowym z dnia 27.11.2012 r. (k 78) podtrzymał żądanie pozwu i podniósł, że zarzut pozwanej jest niezasadny, albowiem dług zaciągnięty w czasie trwania wspólności ustawowej i spłacony po ustaniu wspólności majątkowej może być rozliczony w postępowaniu o podział majątku, a jeśli takie postępowanie o podział majątku się toczy zgodnie z art.686 kpc w zw. z art.567§3 kpc tylko w tym postępowaniu. Natomiast zdaniem powoda samo roszczenie ma charakter obligacyjny i właściwy do jego dochodzenia jest tryb procesowy, będący w myśl art.13§1 kpc regułą postępowania, a ponadto żaden przepis nie wyłącza rozpoznawania przedmiotowego żądania w procesie, a w postępowaniu o podział majątku wspólnego orzeka się na zasadzie wyjątku. Powyższe ma także oparcie w §146 w zw. z §137 ust.1 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, które wprost przewidując możliwość zbiegu postępowania działowego z postępowaniem o wzajemne roszczenia z tytułu spłaconych długów nakazują Sądowi prowadzącemu postępowanie działowe zwrócić się o przekazanie mu sprawy, której przedmiotem jest rozliczenie długów. W dalszej kolejności powód wskazał, iż nie podlegają rozliczeniu między małżonkami wspólne długi spłacone ze środków pochodzących z ich majątku dorobkowego, a z kolei spłata długu ze środków pochodzących z majątku odrębnego ma znaczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny i co do zasady może być rozliczona tylko w postępowaniu o podział majątku. Skoro zaś pomiędzy stronami nie toczy się postępowanie działowe, to żądane rozliczenie może nastąpić w niniejszym postępowaniu.

Na rozprawie w dniu 12.12.2012 r. (protokół k 84) pozwana zarzuciła ponadto, iż powód zamieszkuje sam w lokalu mieszkalnym stron i w sposób wyłączny z niego korzysta uniemożliwiając jej zamieszkiwanie w tym lokalu. Wniosła także o zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżeństwo stron tj. E. M. i M. M. zawarte w dniu 12 sierpnia 2006 r. i wpisane do księgi małżeństw Urzędu Stanu Cywilnego w W. za numerem (...) zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie sygn. akt I C 111/11. Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się w dniu 23 marca 2012 r.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30.01.2012 r. i postanowienie z dnia 13.04.2012 r. w sprawie sygn. akt I C 111/11 k 8-9)

W dniu 29 maja 2006 r. powód E. M. zawarł z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę o kredyt hipoteczny w kwocie 130560 zł indeksowany do franka szwajcarskiego po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna franka szwajcarskiego według tabeli Kursów W. Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. na nabycie prawa własności nieruchomości lokalowej budowanej przez dewelopera w Komornikach przy ul. (...) z okresem kredytowania 360 miesięcy, zgodnie z którą zobowiązał się spłacić kwotę kredytu we frankach szwajcarskich w 360 ratach miesięcznych poprzez potrącanie bezpośrednio przez bank należnych mu kwot z rachunku kredytobiorcy w banku nr (...). Na zabezpieczenie kredytu kredytobiorca ustanowił hipotekę kaucyjną do kwoty 221952 zł na nieruchomości położonej w Komornikach przy ul. (...), cesję na bank praw z polisy ubezpieczeniowej

od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości, na której ustanowiono hipotekę i cesję na bank praw z polisy ubezpieczeniowej na życie kredytobiorcy E. M.. Dnia 24 kwietnia 2007 r. M. M. i E. M. zawarli z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę przystąpienia do długu, na mocy której M. M. w celu zabezpieczenia kredytu w kwocie (...),57 franków szwajcarskich z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy z 29.05.2006 r. w wysokości 130560 zł przystąpiła wobec banku do długu z tego kredytu wraz z odsetkami, prowizjami i opłatami, na co E. M. i Bank wyraził zgodę i zobowiązała się wobec Banku spłacić dług w tejże kwocie odpowiadając wobec banku jak kredytobiorca.

(dowód: umowa o kredyt hipoteczny z 29.05.2006 r. k 10-12; umowa przystąpienia do długu z 24.04.2007 r. k 13)

W dniu 27 czerwca 2007 r. E. M. i M. M. zawarli z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w L. umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu i umowę sprzedaży, na podstawie której strony nabyły prawo własności lokalu nr (...) przy ul. (...) w Komornikach stanowiącego odrębną nieruchomość wraz z udziałem (...) części w nieruchomości wspólnej za środkiem stanowiące ich majątek wspólny za cenę 130792 zł.

(dowód: umowa z dnia 27.06.2007 r. k 14-17; odpis z księgi wieczystej nr (...) k 18-20)

Strony są współposiadaczami rachunku bankowego nr (...). W okresie od 30 kwietnia 2012 r. do 7 września 2012 r. powód dokonywał zasileń przedmiotowego rachunku.

(dowód: zestawienie wpłat dokonanych przez powoda k 21)

W okresie od 5 kwietnia 2012 r. do 5 września 2012 r. E. M. z rachunku bankowego nr (...) z tytułu spłaty rat kredytu, ubezpieczenia kredytu i ubezpieczenia na życie stanowiącego zabezpieczenie kredytu dokonał na rzecz Banku (...) spłaty w łącznej wysokości 4406,78 zł.

(dowód: potwierdzenia wykonania operacji k 22-39)

W okresie od 3 kwietnia 2012 r. do 3 września 2021 r. z rachunku bankowego nr (...) E. M. regulował opłaty za prowadzenie rachunku w wysokości po 15 zł miesięcznie, tj. łącznie 90 zł.

(dowód: potwierdzenia wykonania operacji k 40-51)

W dniu 30 marca 2012 r. E. M. zapłacił z rachunku bankowego nr (...) Urzędowi Gminy K. kwotę 73 zł tytułem podatku od nieruchomości za 2012 r. za lokal mieszkalny przy ul. (...) w Komornikach ustalonego decyzją Wójta Gminy K. z dnia 24 stycznia 2012 r.

(dowód: potwierdzenie wykonania operacji k 52; decyzja w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości za 2012 r. k 53)

W okresie od 28 kwietnia 2012 r. do 3 września 2012 r. E. M. z rachunku bankowego nr (...) uiszczal na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w Komornikach opłaty po 110 zł miesięcznie. Wysokość opłat na poczet utrzymania i kosztów zarządu nieruchomością wspólną dla lokalu mieszkalnego stron wynosiła po 106,21 zł miesięcznie, tj. łącznie 637,26 zł.

(dowód: zaświadczenia (...) sp. z o.o. z L. z 7.09.2012 r. k 54, 59; sprawozdanie z działalności zarządu wspólnoty mieszkaniowej za 2011 r. k 55-56; informacja z zebrania wspólnoty mieszkaniowej z 20.06.2012 r. k 57-58; potwierdzenia wykonania operacji k 60-65)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2012 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 2194,84 zł w terminie do dnia 22.08.2012 r.

(dowód: pismo powoda z 14.08.2012 r. wraz z potwierdzeniem nadania k 66)

W lokalu mieszkalnym stron przy ul. (...) w Komornikach zamieszkuje wyłącznie powód, korzystający z tego lokalu z wyłączeniem pozwanej.

(bezsporne)

Strony do chwili obecnej nie dokonały podziału ich majątku dorobkowego.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Za utrwalony w orzecznictwie i doktrynie należy uznać pogląd, iż dług zaciągnięty przez jednego z małżonków został zużyty na majątek wspólny i spłacony w okresie pomiędzy ustaniem wspólności majątkowej a podziałem majątku wspólnego, jak ma to miejsce w odniesieniu do zgłoszonego w niniejszej sprawie żądania powoda rozliczenia spłat kredytu hipotecznego zaciągniętego na zakup stanowiącego majątek wspólny stron lokalu mieszkalnego, czy zapłaty podatku od nieruchomości ustalonego decyzją z 24.01.2012 r. z terminem płatności pierwszej raty w dniu 15.03.2012 r., tj. okresie wspólności majątkowej, a których płatność nastąpiła już po ustaniu wspólności majątkowej, to taka spłacona należność przestaje być długiem i przekształca się w roszczenie o zwrot nakładów na rzecz tego małżonka, który dokonał zapłaty. Roszczenie takie podlega rozliczeniu na podstawie art.45 kro. (zob. postanowienie SN z 26.01.1972 r., sygn.. III CRN 477/71, opublik. w OSPiKA 1972, nr 9 poz. 174; postanowienie SN (7) z 5.12.1978 r., sygn. III CRN 194/78, opublik. w OSNC 1979, nr 11 poz.207; uzasadnienie in fine postanowienia SN z 11.03.2010 r., sygn.. IV CSK 429/09, LEX nr 678022; Antoni Górski, Komentarz do art.567 kpc teza 39, LEX el.2011; Janusz Gajda Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, CH BECK Warszawa 2000 r., s.195)

Stosownie do treści art. 31§1 kro z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Natomiast na podstawie art. 45§1 kro każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Uznanie roszczeń jako rozliczeń dokonywanych na podstawie art. 45 kro ma tę konsekwencję, że są one rozliczane co do zasady w postępowaniu o podział majątku wspólnego. Nie ulegają one przedawnieniu, jednakże muszą być rozliczone najpóźniej w postępowaniu o podział majątku, co wynika z przepisów postępowania cywilnego, zwłaszcza odesłań do art. 618 § 3 kpc. Natomiast w aspekcie uznanie dopuszczalności rozliczeń między małżonkami z tytułu pozbawienia posiadania jedno z małżonków nad przedmiotami stanowiącymi składniki majątku wspólnego przez drugie z małżonków trafne jest stanowisko upatrujące w takich przypadkach możliwości żądania rozliczenia, jednakże sytuacje, w których jedno z małżonków pozbawia drugie posiadania składnika majątku wspólnego, który przynosi duże korzyści, a które wskutek zawładnięcia zasilają majątek osobisty małżonka, przekonują do słuszności tego zapatrywania. Z tym że w tych przypadkach jedynie doznanie szkody majątkowej może uzasadniać wystąpienie przez małżonka z roszczeniem przeciwko drugiemu małżonkowi (por. J. St. Piątowski, System prawa rodzinnego i opiekuńczego, Ossolineum 1985, s. 501; takie rozwiązanie dopuszcza też, choć w sytuacjach szczególnych, J. Pietrzykowski, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2003, s. 454). Podkreślić należy w tym miejscu, iż niedopuszczalne jest dokonywanie rozliczeń tych wydatków i nakładów, które wiążą się z utrzymaniem rodziny i zaspokajaniem jej normalnych potrzeb, chociażby zostały dokonane przez jednego z małżonków, zaś w odniesieniu do wydatków i nakładów powstałych po ustaniu wspólności majątkowej podlegają one rozliczeniu jedynie wówczas, gdy związane są z utrzymaniem składników majątku wspólnego w stanie nie pogorszonym lub zwiększającą jego wartość (zob. J. Pietrzykowski w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, Komentarz, Warszawa 2003, s. 448-451), zatem m.in. rozliczeniu nie będą podlegały koszty dostawy mediów do wspólnej nieruchomości tj. wody, energii elektrycznej, wywozu nieczystości oraz zakupu opału.

Kwestię rozliczania długów zaciągniętych przez małżonków w okresie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, a do tej kategorii z pewnością zaliczają się zobowiązania wynikające z umowy o kredyt hipoteczny z dnia 29.05.2006 r., do którego to długu na podstawie umowy z 24.04.2007 r. przystąpiła pozwana, jak też podatku od nieruchomości za 2012 r., reguluje art.45§2 kro w zw. z art.45§1 kro, dotyczący rozliczeń między małżonkami, ale już po ustaniu wspólności ustawowej. W przypadku bowiem gdy stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami są poddane, jak w niniejszej sprawie, ustrojowi wspólności majątkowej, sięganie do unormowań zawartych w kodeksie cywilnym, w tym także do art.1034 kc, staje się dopuszczalne dopiero po dokonaniu podziału majątku wspólnego, wtedy dopiero bowiem zostają wyeliminowane następstwa prawne podlegania przepisom o wspólności ustawowej.

Natomiast do długów związanych z majątkiem wspólnym i ciążących na obojgu małżonkach, które zostały spłacone z własnych środków przez jednego z małżonków po ustaniu wspólności majątkowej, a więc np. wynikających z kosztów utrzymania rzeczy wspólnych, np. opłaty za prowadzenie wspólnego rachunku bankowego czy kosztów zarządu nieruchomością wspólną i utrzymania lokalu należnych wspólnocie mieszkaniowej, art.45 kro nie ma zastosowania. Wzajemne rozliczenia małżonków w tym zakresie z tytułu spłacenia tych długów podlegają rozstrzygnięciu w postępowaniu o podział majątku wspólnego na podstawie art. 686 kpc w zw. z art.567§3 kpc. (zob. Marek Sychowicz w Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem pod red. Kazimierza Piaseckiego, LexisNexis Warszawa 2002 r., s. 243; Janusz Gajda Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, CH BECK Warszawa 2000 r., s.195)

Powyższe unormowania wyłączają zatem w ocenie Sądu możliwość orzekania przez Sąd co do roszczeń zgłoszonych w przedmiotowym powództwie, albowiem może niewątpliwie być to przedmiotem orzekania przez Sąd dopiero przy podziale majątku wspólnego stron. Uznanie tych roszczeń jako rozliczeń dokonywanych na podstawie art.45 kro, czy też jako roszczeń w zakresie składnika majątkowego oznacza zatem, że są one rozliczane co do zasady w postępowaniu o podział majątku wspólnego, a zatem niedopuszczalne jest w tym zakresie orzekanie przez Sąd w toku niniejszego postępowania, skoro bezspornie podział majątku pomiędzy stronami do chwili obecnej nie został dokonany (art. 567 §1 kpc).

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i 3 kpc i uwzględnił przy tym wynagrodzenie adwokata w kwocie 600 zł ustalone na podstawie §6 pkt. 36 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r Nr 163, poz. 1348 ze zm.).